

reVIZE

sociálních dávek

**Sociální dávky už
nebudou zadarmo.**

Díky práci více peněz.

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Největší změna po 30 letech

- ČR má zastaralý systém dávek
- Je složený z několika samostatných stejně nebo obdobně zaměřených dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi, které se navzájem započítávají
- Díky tomu je nyní nepřehledný (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení)

Současný systém a jeho limity

- Klienti dosud dokládali spoustu formulářů
- **Nyní 4 dávky = 4 žádosti = 4 správní řízení**
- 3 různé způsoby nahlížení na příjmy, na členy domácnosti (tzv. okruh společně posuzovaných osob), posuzování různých skutečností v různých obdobích/intervalech
- Klientovi chybí motivace ke snaze aktivně řešit svoji životní situaci – být zaměstnaný a vydělávat
- Řada z těchto domácností už nyní pobírá kombinaci různých dávek
- **To se bude nyní dít cíleně, automaticky, digitálně a motivačně**

Co změníme?

Konec zneužívání dávek
(kdo má majetek
a zatajené příjmy,
nebude čerpat dávky)

Pomoc těm potřebným
(kdo se snaží a pracuje,
bude podpořen)

**Sociální
podpora
spravedlivě
a jednoduše**

**Propojením dávek
lépe zacílíme
na potřebné, snadněji
tím pomůžeme rodinám
a dětem**

Jednodušší vyřízení
(méně papírů
a formulářů)

Nástroje k dosažení cílů redesignu dávek

- Digitalizace
- Pro-klientský přístup a klientská zóna
- Adresnost pomoci
 - Podmíněnost dávkové pomoci pracovní aktivitou nebo snahou o ni
 - Příjmově-majetkový test
 - Nepodkročitelné standardy kvality bytu
 - Rozlišení dle míry ohrožení chudobou
 - Podpůrný plán
 - Zvýšená ochrana zranitelných
- Odstranění bodů zlomu

Podstata revize

1 rodina

1 žádost

**1 správní
řízení**

1 dávka

- **DSSP maximálně odráží princip, že podporu má mít jen ten, kdo pracuje nebo se snaží**
- je vyžadováno u všech členů domácnosti, kde je důvodné, to vyžadovat (ne děti, ne senioři, zdravotně postižení, pečující o soby závislé na péči apod.)
- Je zaveden plošný majetkový test (zejm. nemovitosti, úspory, auta)
- Výše a způsob výpočtu jednotlivých komponent závisí na příjmech rodiny a je více zacílena na nízkopříjmové, body zlomu jsou plně odstraněny
- **Výše se stanoví pro období 3 měsíců na základě skutečností předchozích tří měsíců** (nikoliv čtvrtletí)

Nová dávka se bude skládat ze 4 komponent

Komplexní podpora je určena pro celou domácnost

– požádat může kdokoliv z nich.

Složky dávky:

Pracovní bonus

Podporuje a motivuje rodiny, které pracují a snaží se tak svou situaci vlastním přičiněním zlepšit.

Dítě

Zohledňuje snahu o vlastní přičinění při zajištění soběstačnosti domácnosti a podporuje zdravé funkce rodiny.

Bydlení

Pomáhá s úhradou nákladů na bydlení.

Živobytí

Pomáhá s úhradou nákladů na základní životní potřeby.

Komponenta živobytí

- Náleží **rodinám s příjmem do 1,43násobku ŽM** (jedná se o domácnosti s natolik nízkými příjmy, že nestačí ani k pokrytí jejich základních životních potřeb)
- Její výše se rovná částce, o kterou převyšuje částka na životní potřeby rodiny její příjem, od kterého se odečte 30 % (=bydlení)
- Částka na životní potřeby činí **součet částek na životní potřeby jednotlivých osob** v rodině
- **Osobní částka na životní potřeby je ve výši existenčního minima s výjimkou nezaopatřeného dítěte, příjemce ID ve stupni III a osoby starší 68 let, kde činí výši životního minima**
- **Osobní částka na životní potřeby se navyšuje** až na životní minimum **pokud osoba plní opatření dle podpůrného plánu (inkluzivní a aktivizační)** → dále se navyšuje v případě dietního stravování

Komponenta bydlení

- Předpokladem je **platný právní titul k bytu nebo k nebytovému prostoru, který splňuje základní standardy** a domácnost tento prostor užívá k trvalému bydlení (→ rozšíření právních titulů i typů podporovaného bydlení)
- Náklady na bydlení přesahují definovanou část rozhodného příjmu a tato část není vyšší než uznatelné náklady na bydlení
- Definovaná část příjmu je určena jako součin příjmu a koeficientu 0,30 s tím, že pokud podíl příjmu a ŽM domácnosti přesáhne hodnotu 2,0, část rozhodného příjmu se navýší o součin části rozhodného příjmu převyšující 2,0násobek výše ŽM a koeficientu 0,10 → je zohledněna „progrese“ zápočtu příjmu a jsou odstraněny body zlomu

Uznatelné náklady na bydlení

- **Nájemné dle smlouvy, max. do výše nájemního normativu**
- Vlastnický paušál jako příspěvek na náklady vlastníků, družstevníků a pro užívání na základě věcného břemena
- U domácností **s příjmem 1,43násobku ŽM a nad tuto hranici energetický paušál nebo u domácností s příjmem do 1,43násobku ŽM skutečně uhrazené náklady na energie max. do 1,2násobku výše energetického paušálu**
 - Nájemní normativ a energetický paušál je stanoven podle dat příjemců dávek s přihlédnutím k údajům ČSÚ a to na mediánových úrovních
 - **Energetický paušál umožňuje u převážné části příjemců nedokládat uhrazené náklady a digitalizovat/automatizovat proces administrace**
 - **Pravidelně bude docházet k úpravě hodnot nájemního normativu na základě decilových hodnot příjemců a dle dat ČSÚ na hodnoty 4. nebo 6. decilu;** obdobně to bude možné **na žádost obce, a to i pro její část,** pokud o to obec vládu prostřednictvím MPSV ve stanoveném termínu požádá
 - Nájemní normativ se stanoví dle počtu osob a dle velikostí obcí (stávající třídění – Praha/Brno, do a nad 70 tis.)

Komponenta dítě

- Náleží **rodinám s příjmem do 4násobku ŽM**
- Výše komponenty **je odvislá od výše příjmu domácnosti a počtu nezaopatřených dětí**
- Výše zohledňuje snahu o vlastní přičinění při zajištění soběstačnosti domácnosti a podporuje zdravé funkce rodiny
- Částka pro rodiny s příjmy do 1,43násobku ŽM: 500 Kč na každé dítě
- Částka pro rodiny s příjmy 1,43 – 3násobek ŽM: 1 000 Kč na každé dítě
- Částka pro rodiny s příjmy 3 – 4násobek ŽM: individuální částka respektující lineární degeneraci = odstranění bodu zlomu
- **Komponenta nenáleží, pokud některá z osob v rodině, po které je vyžadována pracovní aktivita (včetně evidence uchazečů), nepracuje**
- **Nenáleží také po dobu 3 měsíců, pokud byl zákonnému zástupci nezaopatřeného dítěte uložen přestupek spojený s neplněním povinné školní docházky**

Komponenta pracovní bonus

- Výše je závislá na výši příjmů z **pracovní aktivity**
- Jejím cílem je podpořit a motivovat rodiny, které pracují a snaží se tak svou situaci vlastním přičiněním zlepšit
- Pro domácnosti s příjmem do 1,5násobku ŽM, činí 40 % z celkových příjmů z pracovní aktivity, od této výše příjmu je částka postupně redukována (40% tempem)
- Jedná se o zásadní "aktivní" složku dávky

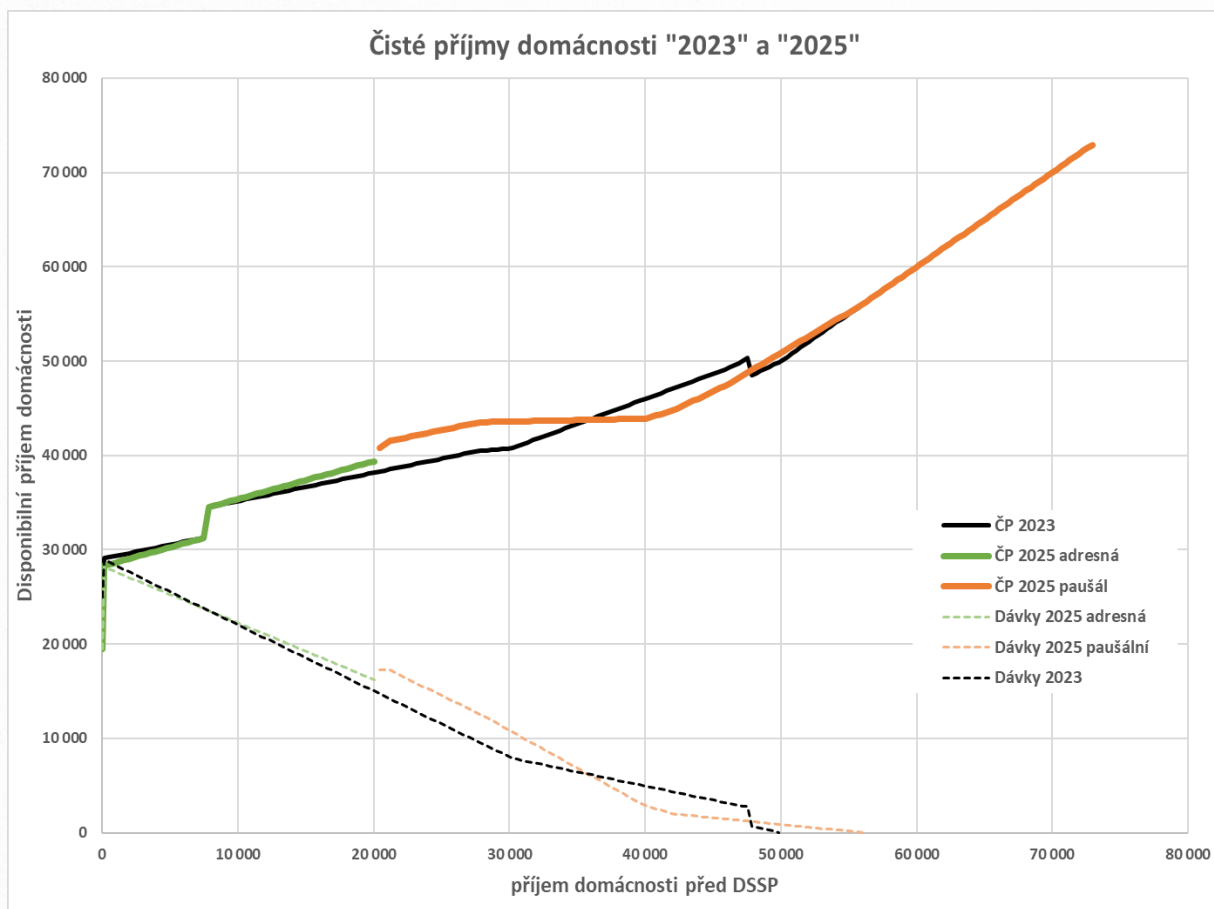
Ochrana zranitelných domácností

- V případě, že domácnost z objektivních důvodů nemůže pracovat (tj. objektivně nemůže fungovat komponenta pracovní bonus), poskytne se domácnosti vyšší ochrana v bydlení
- Zranitelná domácnost = každý člen domácnosti je zranitelný
 - Děti, osoby OZP, osoby pečující o OZP a děti do 4let (osamělý rodič do 7let), senioři
- Forma ochrany:
 - Zvýšená částka komponenty dítě i v adresné části
 - Normativní nájem stanoven na úrovni 75. percentilu, vyšší sazba energetického paušálu

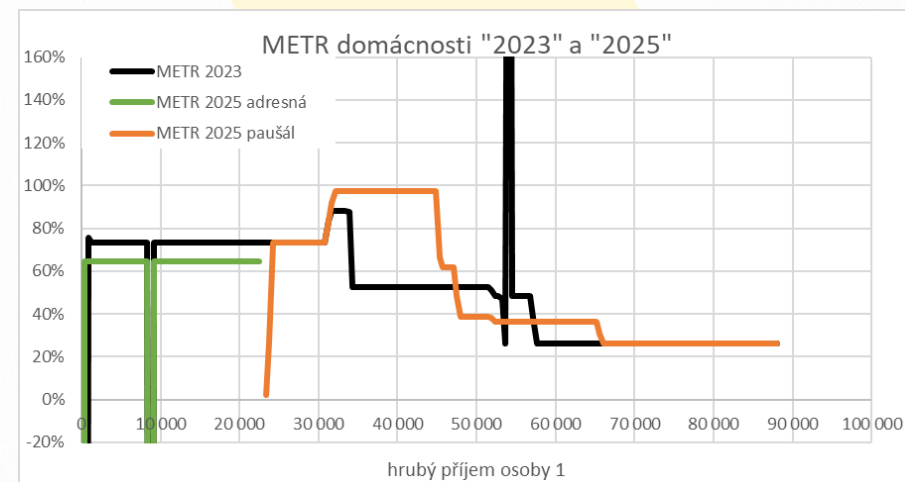
Komparace současného systému vs. DSSP

- V rámci designování nové dávky byl kladen **důraz zejména na zjednodušení přístupu k pomoci, odstranění bodů zlomu** v dosavadních dávkových systémech a **posílení pomoci rodinám, které se snaží a pracují**
- DSSP byla navržena v úzké spolupráci s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí, dále pak s Vládním analytickým útvarem
- Intenzivní konzultace a oponentura probíhá zejména ve spolupráci s PAQ Research

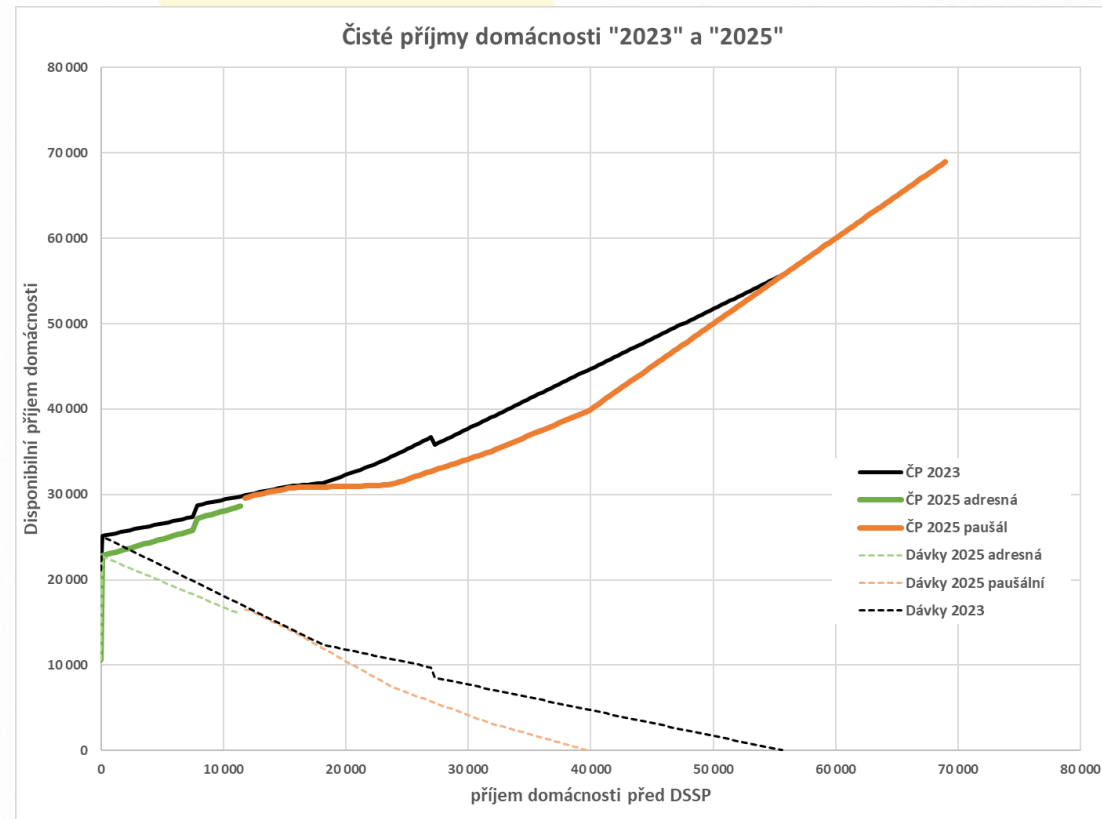
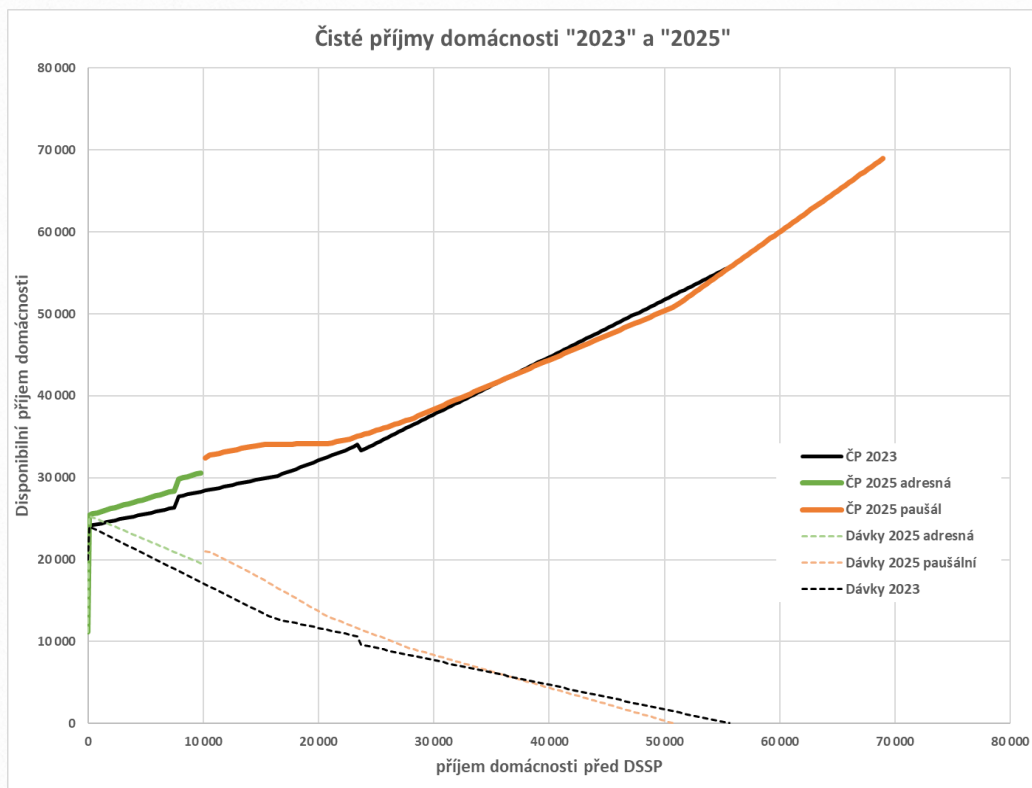
Komparace současného systému vs. DSSP

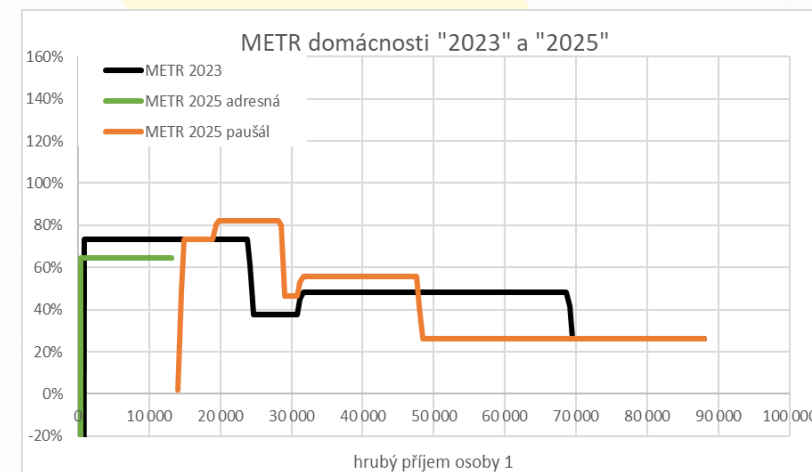
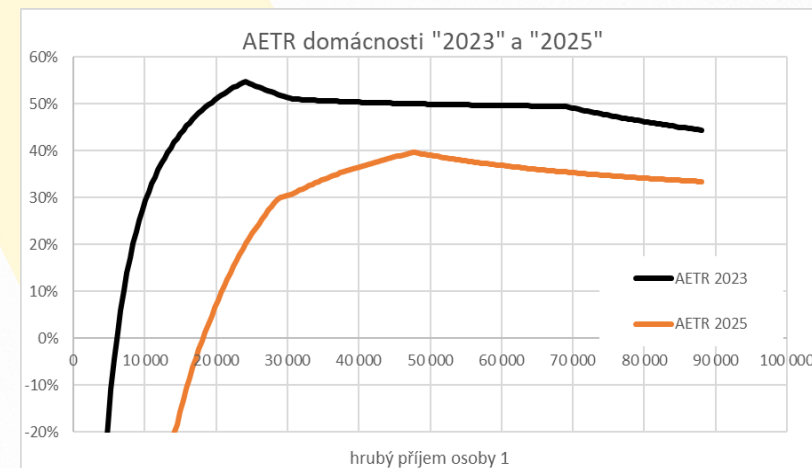
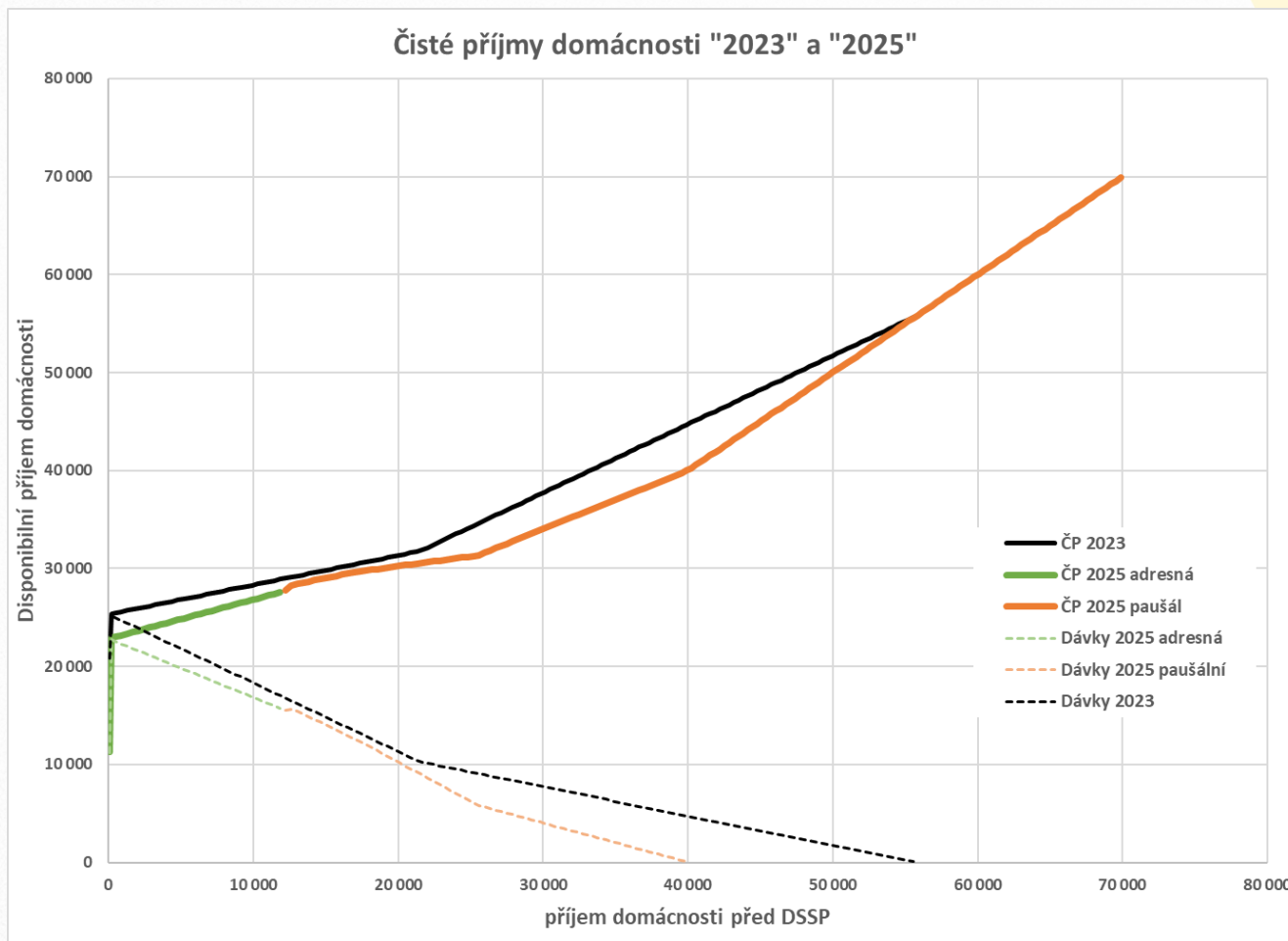
- Rodina 2+2, město do 70tis. obyvatel, nájem, náklady na bydlení 15 000 Kč
- Graf zobrazuje **celkové příjmy domácnosti** (tj. příjmy + výše dávky) navrhovaného systému v porovnání s dnešním systémem
- Graf ilustruje:
 - Posílení podpory při nižších příjmech
 - Menší podpora u vyššího příjmu
 - Odstranění bodů zlomu
 - Domácnosti se více vyplatí si zvyšovat příjmy

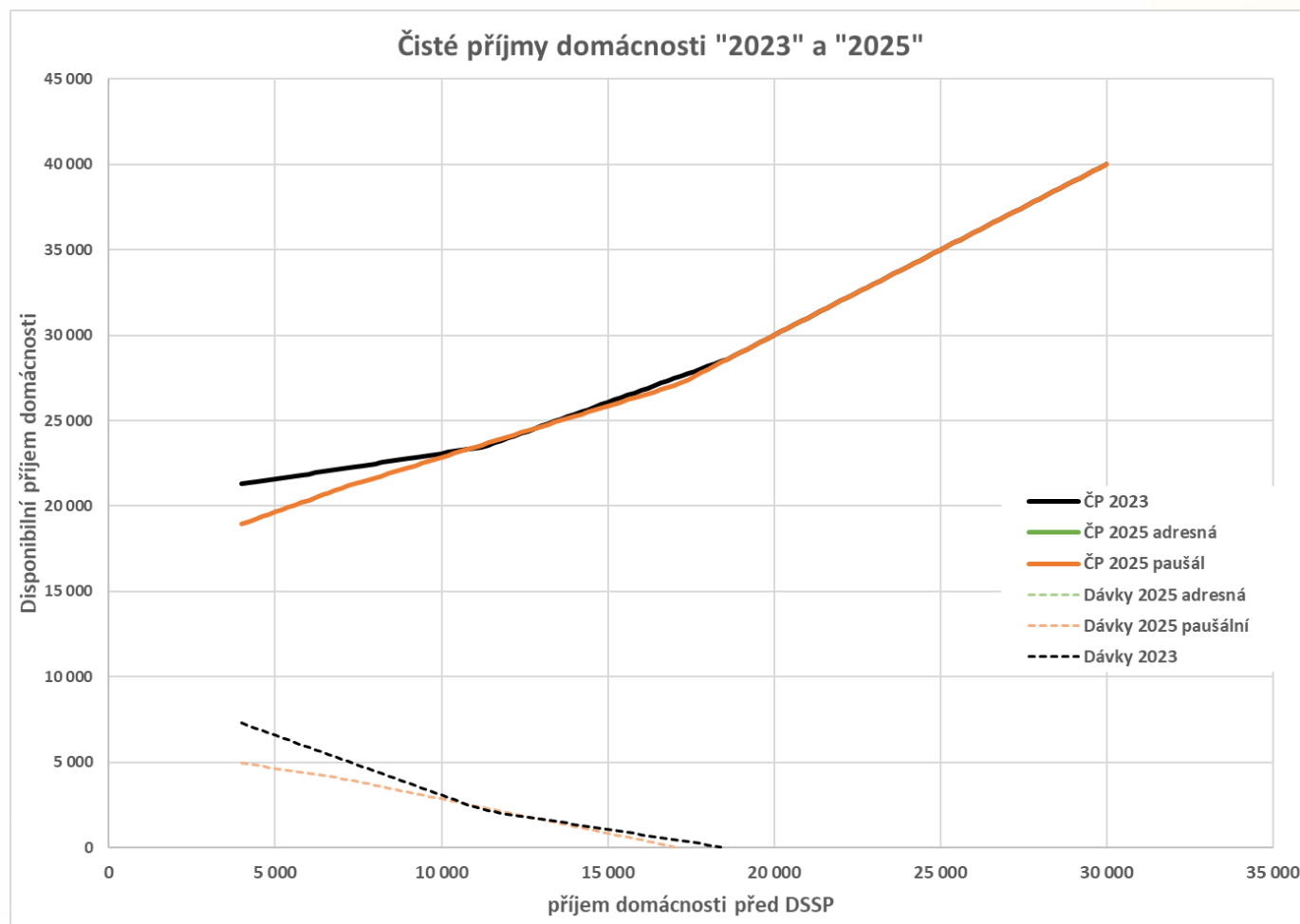
Samoživitel/ka s jedním dítětem (5let vs. 15let), Praha, nájem, náklady na bydlení 18 000 Kč

2 dospělí bez dětí, Brno, nájem, náklady na bydlení 17 000 Kč

Seniorská domácnost (2 senioři), vlastní bydlení, náklady na energie a služby celkem 5000 Kč

reVIZE

sociálních dávek

**Sociální dávky už
nebudou zadarmo.**

Díky práci více peněz.

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

